

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Mosakodás história

Egy téli reggel, kilencéves koromban, így szólt hozzám édesanyám: „Légy szíves, kisfiam, gondoskodjál róla, hogy Ugribugri minden este rendesen mosakodjék. Én nem mindig érek rá, hogy beüljek hozzátok strázsálni őt.” Aznap délután tehát, mialatt szobánkban tanultunk, gondolkodni kezdtem, miként érhetném el, hogy öcsikém ökelme ezentúl ne sikkassza el a mosdást. Az öcskös elsős volt, külön asztalka mellett ült jó magasan, ráhajolt egy könyvre és mohón betűzte. Azért ült olyan magasan, mert az asztal magas volt még neki, hozott hát a szék ülésére már a tanév elején egy vastag könyvet édesapánk könyvespolcáról, párnát is tett rá. Láttam a mohó érdeklődésén, hogy aligha a leckéjével foglalkozik, és rászóltam: „Te már megint valami mást olvasol!” Büntudat helyett azonban felragyogott az arcocskája: „Mást bizony! A János vitézt!” Akkoriban az volt a boldogsága, hogy ő már nemcsak az iskolai olvasókönyvéből tud olvasni. Hagytam hát, hogy olvasson, és tovább töprengtem, hogyan tehetném a boldog olvasót mosakodó olvasóvá is.

Arra már többször is felszólítottam, hogy tekintsen a mosakodás dolgában engem példaképnek, tudtam, hogy ennek már nem lenne hatása, ez már a könyökén jön ki. Mit mondjak hát neki ezentúl? Mit tegyek? Ekkor észrevettem valamit szobánkban, és megörültem: hiszen már meg is oldottam a kérdést! Így szóltam az öcsköshöz: „Nézzed csak, Ugribugri! Üzen neked valamit a természet.” Tetszett neki, hogy ő ilyen fontos személyiség:

„Mit üzen?” A kályha elé mutattam „Figyeld csak, mit csinál Mióka. Óvele üzen neked a természet.” Hófehér cicánk a kályha előtt ült a padlón, és olyan buzgón mosakodott, mintha le akarná tépni a fülét. „Amint látod, azt üzeni, hogy fontos dolog a mosakodás. Mióka a természet hírnöke itt a szobában, de egyúttal barátod is. Fogadd meg hát az üzenetét, és tekintsd ezentúl Miókat példaképnek!”

Elgondolkozva nézte a cicát, hatott rá, amit mondtam, én meg négy-öt nap múlva egy este örömmel jelenttem édesanyámnak: „Megoldottam a feladatot. Ugribugri már minden este rendesen mosdik.” Édesanyám megdicsért, és mentem magam is a szobánkba mosdani, lefeküdni. Ott azonban elcsodálkoztam. Ugribugri csak az előbb jött be, de már ágyban is volt. Hogyan mosakodhatott meg ilyen rövid idő alatt? Megnéztem a törülközőjét, megnéztem a mosdóvizét, aztán szomorúan az ágy elé álltam: „Te ma nem törödtél a természet üzenetével? Nem tekintetted példaképnek Miókat?” Ugribugri hallgatott egy pillanatra, aztán hirtelen felült az ágyacskájában, és úgy tett, mintha nagyon dühös volna: „Nem hát! Mert állattal ne üzengessen nekem a természet, az állat, ha barátom is, alantas lény, sértő, hogy példaképnek tekintsem! Én ember vagyok, a teremtés koronája!”

No, ezt jól kitalálta a betyár, hogy ne kelljen mosakodnia, de én se hagytam magam. Megnéztem a tenyerét: „Te Ugribugri! Hiszen csupa maszat vagy! Pedig az a legkevesebb, amit elvárhatunk egy koronától, hogy

tiszta legyen.” De meg tudott felelni erre is: „Az arany maszatosan is arany!” No megállj! És megpróbálkoztam a régi tanáccsal: „Akkor hát engem tekint példaképnek!” „Hogyne, hogy a fejemre nőj!” „Akkor édesapát!” Meghökken, gondolkodott, de egy pillanat múlva diadalmasan kivágta: „Nem sérhetem meg veled, hogy utódja legyen egy macskának!” Ezzel véget ért Mióka példaképi pályafutása. Ugribugri megint csak tessék-lássék mosdott, vagy éppen sehogy, én meg törhettem a fejem.

Egy délután ismét együtt ültünk szobánkban. A leckémet írtam, az öcskös meg a „Magyar mese és mondavilág”-ot betűgette. Feltűnt nekem, hogy most nem hajol annyira rá a könyvre, alacsonyabban ül, már csak a párna van alatta, a vastag könyv az asztalra került. Megkérdeztem, hogy miért vette ki maga alól. „Mert könyvön nem akarok ülni, tiszteletlenség.” Tetszett amit mond, de azért megnéztem a könyvet: „Erre nyugodtan ráülhetsz. Nem remekmű”. Napilap

ajándékkötete volt, afféle „tanácsadó”, „hasznos tudnivalók tára”. Ilyesféle volt a címe is: „Mindent tudok”. De Ugribugri tiltakozott: „Akkor se sérthetem meg. Tudomány van benne.” Tulajdonképpen kapóra jött nekem, hogy ennyire tiszteli az emberi szellemet és az alkotást. Volt egy kis tudomány színe új tervemnek is, remélhettem hát, hogy könnyebben megragadja érdeklődését. Tüstént elő is álltam vele:

„Igazad volt a múltkor, amikor sértőnek érezted, hogy példaképnek tekintem Miókat. Csak ugyan alantas lény, olyan butuska, hogy most már a természet parancsának se engedelmeskedik: napok óta nem mosakszik. Ebből azonban nagy baja lehet: megkoszosodik és megbetegszik. Úgy gondolom, neked mint barátjának, vállalnod kéne azt a szép feladatot, hogy a példaképe légy. Ha látná, hogy te minden este rendszeresen mosakszol, bizonyára észbe kapna, és megmenthetné szegénykét.”

Ugribugri bámult is, gyanakodott is, minthogy azonban komoly maradtam, elgondolkozott, és egyszerre csak kidüllesztette a kis mellkasát, látszott rajta, ez már tetszik neki, hogy ő legyen a példakép. Este mosdás előtt kiáltott szobánk ajtaján: „Mióka! Gyere okulni! Mosakszom!” Mióka beszaladt, én meg nagyon örültem. S minthogy ez nap-nap után megisméltődött, egy hét múlva megint jelentettem édesanyánknak a sikert. De hajh, éppen a jelentés napján megint alig volt nedves az öcskös törülközője, mosdóvíze meg alig szappanos. A takarót az orrára húzta, csak a szeme csillogott fölötte, és látszott benne, hogy tudja a betyár: lesz egy-két szavunk egymáshoz. Oda is álltam tüstént az ágya elé, és igyekeztem minél szívfacsaróbbá tenni a hangom: „Hát már nem törődöl a te kedves Mióka barátoddal? Nem akarsz segíteni rajta a jó példával?” Felült megint az ágyban, de most szívfacsaró hangon válaszolt ő is: „Jaj, Mo-

ha... , hiszen éppen az a baj, hogy nagyon is közeli barátok vagyunk. Nincs előtte elég tekintélyem. Hiába mondanám, nem utánoz. Gondoltam, többet érünk el nála, ha ezentúl te leszel a példaképe.” Azzal kiugrott az ágyból, az ajtóhoz futott és kiáltotta: „Mióka! Gyere okulni! Moha mosdik!”

Miókát most már igazán nem használhattam fel többé, és ismét ott tartottunk, ahol a macska előtt. Ugribugri megint nem mosakodott, én meg kénytelen voltam más példakép után nézni. De alig kezdtem gondolkodni, nagyon elcsodálkoztam: Ráeszméltem ugyanis, hogy mosakodás dolgában tele van a világ kitűnő példaképekkel, szinte minden élőlény tisztogatja magát, ha nem is éppen vízzel. Már másnap délután fel is jegyeztem vagy húszat egy papírlapra. A kutyát, a legyet, a verebet, a galambot, a rókát, az orosziant, az elefántot, még növényeket is, amelyek lerázzák magukról a szemetet, sőt a Földgolyót is, hiszen az is tisztogatja magát az esővel, s végül magát a vizet is: ha edényben van, üledékként a fenekére süllyeszti a port, ha folyóként hömpölyög vagy tengerként hullámszik, partjára dobálja a bele-nem-valót. Örültem a felfedezésemnek, hogy a világegyetem állandóan mosakszik, és lelkesülten jegyezgettem a jobbnál jobb példaképeket. Ugribugri ugyanekkor nagy érdeklődéssel betűzgetett valamit a

vastag könyvben, a „Mindent tudok”-ban. De jutott érdeklődéséből a jegyzékem számára is. „Mit írsz, Moha?” Nem mondtam meg. Gondoltam, nagyobb hatást érek el vele, ha majd este, a mosdás elsikkasztása után olvasom a fejére, hogy íme, csak úgy nyüzsg a példaképektől a mindenség, de ő mégse hajlandó mosakodni.

A nagyobb ünnepélyesség kedvéért édesanyánkat is megkértem, jöjjön be velem a nagy oktatáshoz. Széket állítottam számára Ugribugri ágya mellé, és szónokolni kezdtem: „Most jól figyelj, te vízkerülő, szappangyűlölő pernahajder! Tudd meg, hogy az egész világegyetem mosakszik!” Ugribugri azonban már ekkor közbeszólt, mégpedig nyugodtan és szemtelenül: „Én akkor is mosakodnám ezentúl mindennap, ha a világegyetem sose mosdana. Mert a mosdás nagyon fontos.” Torkomon akadt a szó. Édesanyánk meg a mosdóhoz lépett, és örömmel mondotta: „Hiszen mosdott rendszeresen!” Ugribugri pedig felült az ágyban, és most már ő szónokolt „Többféle okból is nagyon fontos a mosdás. Először is az egészségünk végett. Bőrünk tele van apró likacsákkal, a bőr ezeken át lélegzik. A pórusokba napközben piszok tapad... a piszokban meg betegséget okozó baktériumok vannak. De annak is mosdania kell mindennap, aki egészen tiszta. Mert a bőr apró izmocskáit és erecskéit a mosdás tornáztatja meg, és aki egészséges akar lenni...” Most már én szóltam közbe ámulva és bámulva: „Honnan tudod te mindezt?” Nevetett: „Abból a vastag könyvből, a Mindent tudokból.”

Látta édesanyánk, hogy zavarban vagyok, meghökkenve állok ott a példakép-jegyzékemmel, és így szólt: „De azért példaképnek is kellene ám...” Most az öcskös bámult ránk, és csodálkozva kérdezte: „Minek?” Nem feleltünk neki tüstént, elgondolkoztunk a kérdésén. És itt abba is hagyom a históriát.